

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 36/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi rikoslain 28 luvun 7 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 7 päivänä joulukuuta 2010 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi rikoslain 28 luvun 7 §:n muuttamisesta (HE 277/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntösihteeri Sami Kiriakos, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Timo Kievari, liikenne- ja viestintäministeriö
- valtiosyyttäjä Christian Lundqvist, Valtakunnansyyttäjänvirasto

- tutkija Ville Hinkkanen, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos
- ylitarkastaja Sari Kajantie, keskusrikospoliisi
- asianajaja Tiina Haapa-aho, Suomen Asianajajaliitto
- lakiasioiden päällikkö Marko Lahtinen, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry
- professori Sakari Melander.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Kuluttajavirasto
- Viestintävirasto
- Suomen tuomariliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan rikoslakia muutettavaksi niin, että luvattomana käyttönä ei pidetä suojaamattoman langattoman tietoverkkoyhteyden kautta muodostetun internet-yhteyden käyttämistä. Ehdotetulla lailla suojaamattoman WLANin (wireless local area network) ja vas-

taavan tyyppisen langattoman tietoverkon käyttäminen sekä sen kautta tapahtuvan internet-yhteyden luvattoman käytön rangaistavuus nimenomaisesti suljetaan pois.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Rikoslakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että luvattomana käyttönä ei enää jatkossa pidetä suojaamattoman langattoman tietoverkkoyhteyden kautta muodostetun internet-yhteyden käyt-

tämistä. Ehdotetulla lailla suojaamattoman WLAN-verkon (wireless local area network) ja vastaavan tyyppisen langattoman tietoverkon sekä sen kautta tapahtuvan internet-yhteyden lu-

vattoman käytön rangaistavuus nimenomaisesti suljetaan pois.

Tarkoituksena on puuttua ongelmiin, joita luvattoman käytön rangaistavuudesta nykyisin aiheutuu. Käyttäjä ei aina voi varmuudella tietää, onko suojaamaton verkko tarkoitettu vapaaseen käyttöön vai ei. Omistaja on voinut jättää verkkonsa suojaamatta tarkoituksella tai tahattomasti. Omistaja on myös voinut sallia yhteiskäytön vain rajoitetulle joukolla käyttäjiä. Käyttäjän tietokone saattaa — asetuksista riippuen — automaattisesti ja käyttäjältä varmistamatta muodostaa yhteyden lähimpään WLAN-verkkoon, mikä voi käyttäjältä jäädä huomaamatta. WLAN-verkon luvattonta käyttöä on teon luonteen vuoksi myös vaikea valvoa. Myös omistajan voi olla käytännössä vaikea havaita suojaamattoman verkkoyhteyden luvattonta käyttöä. Kiinnijäämisriski on siten hyvin pieni.

Hallituksen esityksen perusteluissa on arvioitu suojaamattoman langattoman lähiverkon käytön rangaistavuuden tarkoituksenmukaisuutta kriminalisointiperiaatteiden näkökulmasta sekä erilaisia toteuttamisvaihtoehtoja havaittujen ongelmien poistamiseksi. Hallituksen esityksessä kuvatuista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esityksessä omaksuttua sääntelyratkaisua perusteltuna ja kriminalisointiperiaatteiden ja rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen mukaisena.

Tässä yhteydessä on huomattava, että yhteyden muodostaminen suojaamattoman verkon kautta luvatta esimerkiksi intranetin palvelimiin, toisen henkilön tietokoneelle tai erityisaloilla käytettyihin tietojärjestelmiin tai päätelaitteisiin on jatkossakin rangaistavaa luvattomana käyttöä. Jos tunkeutuminen toisen tietokoneelle tai intranetin palvelimiin tapahtuisi murtamalla suojaus, tekijää rangaistaisiin tietomurrosta, kuten nykyisinkin. Sen, onko suojaamattoman WLAN-verkon käyttö rangaistavaa, ei oleteta vaikuttavan ratkaisevasti päätökseen teh-

dä muita rikoksia. Suojaamattoman WLAN-verkon käytön rangaistavuus ei myöskään vaikuttaisi käytettävissä oleviin muihin rikoksia koskeviin tutkintakeinoihin.

Valiokunta tähdentää, että tehokkain keino suojautua langattoman verkon luvattonta käyttöä vastaan on verkon pitäminen suojattuna. Esityksen käsittelyn yhteydessä on tullut esiin kysymys siitä, että suojaamattoman verkon luvaton käyttö voi aiheuttaa internetliittymän haltijalle taloudellista vahinkoa tapauksissa, joissa liittymän käytön laskutus perustuu siirretyn datan määrään. Valiokunta toteaa, että mainittu riski on olemassa jo nykyisin. Ainoa tehokas keino välttyä tällaiselta riskiltä on se, että omistaja suojaa verkkonsa. Valiokunta toteaa, että langattoman verkon luvattoman käytön rangaistavuuden poistaminen korostaa liittymän haltijan vastuuta verkkonsa suojaamisesta. Tällä on myös tietoturvallisuuden parantamiseen ohjaava vaikutus.

Esityksen perustelujen mukaan verkon suojaaminen edellyttää yleensä tukiaseman mukana tulevien käyttöohjeiden lukemista tai opastusta, mutta se ei ole erityisasiantuntemusta vaativa toimenpide. Tukiasema voi myös olla suojattu jo tehdasasetuksissa. Valiokunta kuitenkin toteaa, että kuluttajien tietotekninen osaaminen ja ymmärrys vaihtelevat eikä kaikilla ole välttämättä riittävää tietotaitoa internet-yhteyden suojaamiseen tai laitteiden vakioasetusten muuttamiseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että viranomaiset ja elinkeinonharjoittajat tehostavat tiedottamista ja opastamista WLAN-yhteyden suojaamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 4 päivänä helmikuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Janina Andersson /vihr	Jari Larikka /kok
vpj.	Anna-Maja Henriksson /r	Outi Mäkelä /kok
jäs.	Esko Ahonen /kesk	Raimo Piirainen /sd
	Kalle Jokinen /kok	Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
	Oiva Kaltiokumpu /kesk	Mauri Salo /kesk
	Ilkka Kantola /sd	Mirja Vehkaperä /kesk
	Sampsa Kataja /kok	Lasse Virén /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne.